

ŠIANDIEN IR RYTOJ

DIDELI dalykai staiga nesidaro. Tas pats ir su Europos sąjunga, kuri organizuojasi palengva, bet ant stiprių pagrindų.

Anglija ir vadinamieji neutralieji kraštai, kaip Austrija, Šveicarija ir Švedija ilgą laiką dėsė dalyvauti Europos sąjungos paruošiamuose darbuose, nes netikėjo jos pasisekimu. Bet dabar, kai "šeši" (Prancūzija, Vokietija, Italija, Belgija, Olandija ir Liuksemburgas) po didelių sunkumų realizavo sąjungą ir kai pareiškė norą prisidėti Graikijai, Ispanijai, Portugalijai ir Danijai, jie panorėjo irgi dalyvauti darbo vaisiais.

Tai visai normalu, jei Paul Henri Spaak ir kiti reikalauja, kad norintiems į sąjungą įstoti būtų statomos sąlygos, bet ne stojintieji bandytų sąjungą tempti ant savo kupniaus.

NEDIDELĖS sąlygos buvo pastatytos ir Anglijai, jai pareiškus norą įsijungti į sąjungą. Bet derybos tęsėsi, anglams vis bandant išsiderėti didesnes nuolaidas, kol "šešiams" visa tai įkyrėjo.

Atrodė, kad Briuselis vyks tančios derybos nutruks. Bet audra praėjo, lygiai kaip ji praėjo ir britų parlamente, kur antieuropietiška nusistatę anglai bandė pulti Macmillano vyriausybę. Jie reikalavo nepasiduoti "europiečiams" ir išsiderėti formalų pažadą, kad Anglija pasiliks suvereninę ir galės toliau vystyti savo prekybą su Commonwealthu.

Anglai žino, kad be Europos rinkos jų pramonėi grėsia krizė, bet jie dar nori pasilaikyti sau teisę prekiauti su savo buvusiomis kolonijomis.

Macmillanas tokios negausios opozicijos nesibaido. Jis žino, kad tai tik "garbės kova" panaudojant "paskutinį šovinį". Antieuropiečiai, įjaušdami pralaimėjimą, nori istorijai palikti savo pasipriešinimo pėdsakus.

Visas nesutarimas tarp "šešių" ir anglių yra dėl gaminių, kurie įvežami iš Commonwealth kraštų. Pavyzdžiui kasmet anglai įsiveža 32,000 medvilnės gaminių iš Indijos ir Pakistano, kai "šeši" importuoja tik 3,000 tonų. Pagaliau yra nesutarimo ir dėl kai kurių Afrikos valstybių ūkinių gaminių, kurios sudaro konkurenciją Europos ūkininkams.

Bet, atrodo, visi tie dalykai išsprendę bendru sutarimu.

MASKVOS vienoje mokykloje mokytojas, iš lėto sukdamas gaubli, aiškina mokiniams:

- Juo toliau mes eisime į Vakarus, tuo daugiau sutiksime militaristų ir karo provokatorių. Štai Vakarų Vokietija. Kiek toliau yra anglai provokatoriai... O jei gaubli suksime daugiau, pasieksime karo kurstytojus amerikiečius...

- Drauge mokytojai, - sušuko vienas mokinys, - aš manau bus geriau, jei sustosite sukę gaubli!

(vg)

ŽINIOS IŠ VISO PASAULIO

* BEN BELLOS triukšmingas įžygiavimas Alžiro miestan ir laimėjimas pripažinimo jo politiniam biurui, kuriame Ben Khedos atstovai lieka mažumoje, žymi naujus sunkumus ir kovas jaunos valstybės kelyje į nepriklausomybę.

* ČEKAI SUSIDŪRE su juodųjų problema: 12 studentų buvo suimti už riaušes, kilusias ryšium su geresnių patalpų atidavimu iš Afrikos atvykusiems studentams Pragos Universitete.

DIRVA

Nr. 90

Rugpiūtis-August 6, 1962

Cleveland, Ohio

"AR MANOT, KAD TO UŽSITARNAVOME?"

TAIP KLAUSĖ MOLOTOVAS HITLERIO AMBASADORIAUS SCHULENBERGO, KAI TAS JAM PASKELBĖ KARĄ. — PRISIMINIMAI APIE SENUS ĮVYKIUS ŠIŲ DIENŲ BŪKLĖS ŠVIESOJE. — KODĖL UŽPUOLĖ SOVIETUS: VIEN IŠ SAVO KVAILUMO, KAIP ŠIANDIEN ĮTIKINĖJAMOS MASĖS, AR DĖL TO, KAD NETURĖJO KITOS IŠEITIS?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

Joseph Alsop pereitą savaitę samprotavo, kad šaltasis karas įėjo į naują fazę. Girdi, šiuo metu ne tiek galvojama apie ginkluotą konfliktą, kiek apie sustvarkymą viduje - cold war entering homeground phase. Bet būdamas chroniškas pesimistas, jis savo išvedžiojimus taip baigia:

"Nelaimė, kad tuo momentu, kai komunistinė visuomeninio gyvenimo forma taip blogai veikia, reikia abejoti ir dėl Vakarų gyvastingumo ir ūkinės sveikatos."

Viltis, kad esami vidaus sunkumai sovietus vers vartyti taikingesnę politiką, nėra pagrįsta istorine patirtimi. Atvirkščiai, labai dažnai buvo stengiamasi, susidūrus su sunkiais sprendžiamom vidaus problemom, ieškoti išeities avantiūrose užsienyje. Jei sovietinė ūkinė sistema neatneša tokių vaisių, kurie patenkintų joje gyvenančias mases, vienas kitas laimėjimas užsienio politikos fronte Chruščiovui labai praverstų. Net įtempimas tarptautinėje politikoje jam gali būti reikalingas, kad pateisintus blogesnę gyvenimą ir nukreiptus visuotiną dėmesį kita kryptimi. Už tat sunku tikėtis, kad sovietai sumažinti savo spaudimą Berlyno fronte ir kitose pasaulio neutralinėse vietose. Kaip toks spaudimas kartais gali priversti prie nenorimo sprogimo, ryškiai liudija paskutiniojo didžiojo karo įvykiai.

Idomu, kad paskutiniuoju laiku, lyg kaž kokios nematomos rankos dirguojama, skleidžiama pažūra, kad Hitleris sovietus užpuolė tik dėl to, kad buvo piktas ir kvailas. Masės įtikinamos, kad sovietai ne tik nenorėjo karo, bet dargi buvo linkę į visokias nuolaidas! Panaši melodija skamba ir iš labai populiarios William L. Shirer knygos "The rise and fall of the third Reich". Jis teigia, kad nepaisant "visai aiškių Hitlerio užmačių, Kremliaus vyrai tikėjosi, kad Rusija kaip nors išvengs Hitlerio dūkimo! Koks nuostabus nerūpestingumas, koks bausis nežinojimas."

Musiškiai, kurie patys pergyveno pirmąją sovietų okupaciją Lietuvoje ir savo akimis matė raudonosios armijos koncentraciją, dėl to gali tik nusišypsoti. Žinia, sovietai nesitikėjo Hitlerio užpuolimo birželio mėnesį, jie tikėjosi, kad prancūzai su anglais geriau priešinsis Vakarų fronte ir galvojo įsikišti tik tada, kai vokiečiai nusilpnės, taip kaip jie padarė su japonais. Tiems sovietai karą paskelbė porą dienų prieš kapituliaciją.

Tą, ką mes žinojome ar nuėjau, dabar patvirtina jaunas vokiečių istorikas Philipp W. Fabry savo knygoje "Der Hitler-Stalin-Pakt 1939-1941" (Fundus-Verlag, Darmstadt; 536 psl., kai-

na 29,80 M.) Fabry nė žodžiu neteisina Hitlerio sovietų užpuolimo. Girdi, tai buvo "avantiūra, netinkamai paruošta ir iš anksto susijusi su tokia rizika, kurios nė vienas atsakingas už tautos likimą žmogus neturėtų imtis." Tačiau iš kitos pusės jis patiekia ir faktus, kurie privertė Hitlerį leistis į tą avantiūrą.

Kaip žinia, Hitleris nusipirko iš Stalino nepuolimo paktą, kuris jį įgalino pradėti karą su Lenkija, atiduodamas sovietams jam nepriklausiusias Baltijos valstybes, dalį Lenkijos ir Besarabiją. Stalinas, užėmęs tuos kraštus, pradėjo juose telkti daug daugiau kariuomenės negu buvo reikalinga tų teritorijų "taikingam" prisijungimui. Fabry įrodo, kad tik žinių apie sovietų karinius pasirošimus paveiktas, Hitleris įsakė 1940 m. birželio 21 d. pasirošti sovietų užpuolimui. Hitleriui neatrodė, kad sovietai tuojau puls pačią Vokietiją, bet jis bijojo sovietų išplėtimo į Balkanų pusę, kas vokiečiams nukirstų gyvybiniui svarbios Rumunijos naftos tiekimą. Iš pradžių Hitleris bandė per savo užsienio reikalų ministrą Ribbentropą įkalbėti sovietus užimti Persiją ir tuo pačiu sudaryti lyg ir de facto sąjungą prieš D. Britaniją. Tačiau per Molotovo vizitą 1940 m. lapkričio mėn. Berlyne paaiškėjo, kad sovietai nori Balkanų, o ne Persijos. Tik tada Hitleris išleido savo direktyvą Nr. 21: "Vokiečių karinės jėgos turi būti pasirošusios dar prieš baigiant karą su Anglija greitai puolimu sudoroti Sovietų Sąjungą". Tačiau ir tada Hitleris dar nebuvo galutinai apsisprendęs pulti sovietus. Ir kaip tik tada vokiečius aliarmavo žinios apie vis didesnę sovietų kariuomenės koncentraciją pasienyje.

Tuo tarpu kaip Shirer teigia, kad vokiečių generolai pateko į tokį Hitlerio įtaką, kad "Halder, Brauchitsch, Manstein dar po karo teigė, kad 1941 m. vasarą sovietų kariuomenės koncentracija buvo labai grąsinanti". Fabry vokiečių ir iš dalies sovietų dokumentais įrodo, kad sovietų gresmė nebuvo Hitlerio iš piršto išlaužta.

Vokiečių žvalgybos duomenimis 1941 m. kovo mėn. sovietai pasienyje turėjo 84 pėstininkų divizijas ir 8 motorizuotas brigadas, prieš vokiečių 56 divizijas, sutelktas balandžio m.

Balandžio mėn. sovietai turėjo jau 106 divizijas, vokiečiai gegužės m. sutraukė 72 divizijas. Birželio pradžioje sovietai jau turėjo 111 pėstininkų divizijų, 20 kavalerijos divizijų ir 40 motorizuotų brigadų.

Tuo pačiu laiku Suomijos generalinis štabas pranešė apie smarkų sovietų laivyno judėjimą.

Fabry dabar teigia, kad tos visos divizijos dar toli gražu nebuvo karui pasiruošusios. Rimta gresmė sudarė tik gen. Kirponos kariuomenės grupė, susidaranti iš keturių sovietinių armijų ir trijų šarvuotųjų korpusų. Laikė karo paaiškėjo, kad toji grupė buvo daug stipresnė negu vokiečių žvalgyba skaičiavo ir buvo jau visai pasiruošusi žygiui į pietus per Rumuniją, Bulgariją iki Dardanelų. Fabry išveda, kad Stalinas tikėjosi ilgo karo tarp kapitalistinių valstybių, užpulti Vokietiją, kuri 1941 m. vasarą pasiekė savo karinės galybės kulminacinį punktą jam atrodė per daug pavojinga, tačiau aišku, kad vėlesnis puolimas prieš Vokietiją buvo daugiau lauktinas, negu priešingai.

Kai 1941 m. birželio 22 d. rytą vokiečių kariuomenei jau pradėjus karo veiksmus, ambasadorius Maskvoje Friedrich Werner von der Schulenburg nuvyko pas Molotovą, kad jam oficialiai paskelbus karą, abu vyrai Schulenburgui perskaičius karo paskelbimą, kurį laiką žiūrėjo vienas į kitą nedarant nė žodžio. Tik po kiek laiko Molotovas tyliai paklausė: "Ar jūs manote, kad mes to užsitarnavome?"

Šiandien dar nėra gresiančios sovietų armijos koncentracijos. Iš kitos pusės jos ir nereikia, nes raketos gali pasiekti savo tikslus daug greičiau negu pėstininkų divizijos. Laimė, kad tokiu karui dar nepasirošė, tačiau sovietai jam ruošiasi ir Molotovo klausimas turėtų būti aktualus ir šiandien.

Ar tai toji viršukalnė, kurioje pats Petras Višcinis norėtų būti, aš nesiimu atsakyti. Tačiau jeigu žmogui lemta gyventi šimtą metų, tai Petras į savą gyvenimo viršukalnę jau įkopė. Jis gimė 1912 m., liepos 27 d., tuose pačiuose Druskininkuose, kur gimė ir M.K. Čiurlionis, vadinas, prieš keletą dienų jam sukako 50 metų amžiaus.

Petras Višcinis su žmona gyvena Brocktone, Mass., bet jau kelinti metai jo balsas kiekvieną sekmadienio rytą skamba Bostone ir platesnėse Nauj. Anglijos apylinkėse. Savo žygį į viršukalnę suaktyvininkas padabino gausiais ir rūpestingai dirbamais visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo darbais. Tas, kuris Petrą Višcinį pažįsta, negali tylomis pro jo sukaktį praeiti.

Petras Višcinis, kaip regėjom, savo kilme yra Vilnietis. Trumpai jį galima būtų apibūdinti, kaip nesuteptos širdies lietuvių patriotą. Lankydamas Vytauto Didžiojo gimnaziją, tą, kurią lenkai ne sy-



Gluosnių paukšmėje Putname... Beatričės Kerbelienės nuotrauka

PETRAS VIŠCINIS VIRŠŪKALNĖJE

STASYS SANTVARAS

Ar tai toji viršukalnė, kurioje pats Petras Višcinis norėtų būti, aš nesiimu atsakyti. Tačiau jeigu žmogui lemta gyventi šimtą metų, tai Petras į savą gyvenimo viršukalnę jau įkopė. Jis gimė 1912 m., liepos 27 d., tuose pačiuose Druskininkuose, kur gimė ir M.K. Čiurlionis, vadinas, prieš keletą dienų jam sukako 50 metų amžiaus.

Petras Višcinis su žmona gyvena Brocktone, Mass., bet jau kelinti metai jo balsas kiekvieną sekmadienio rytą skamba Bostone ir platesnėse Nauj. Anglijos apylinkėse. Savo žygį į viršukalnę suaktyvininkas padabino gausiais ir rūpestingai dirbamais visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo darbais. Tas, kuris Petrą Višcinį pažįsta, negali tylomis pro jo sukaktį praeiti.

Petras Višcinis, kaip regėjom, savo kilme yra Vilnietis. Trumpai jį galima būtų apibūdinti, kaip nesuteptos širdies lietuvių patriotą. Lankydamas Vytauto Didžiojo gimnaziją, tą, kurią lenkai ne sy-

kų vėtė ir mėtė, jis priklausė Vytauto kuopai ir 14-15 metų berniukas jau rašė vedamuosius kuopos leidžiamame laikraštyje. Tokių okupacinė lenkų valdžia Vilniuje aksominėm pirštine neglostė, todėl ir Petriui ne kartą teko pajusti kietą patėvio ranką...

Vytauto Didžiojo gimnaziją baigęs, 1934 m. Petras Višcinis įstojo į Vilniaus universitetą teises mokslų studijuoti. Studijuodamas priklausė Lietuvių Studentų Sąjungai ir kelis metus buvo jos pirmininkas. Kiek ten Petras energijos išleikavo ir nelengvų darbų nudirbo, apie tai gražiai liudija jo bičiulis Jer. Cicėnas savo knygoje Vilnius tarp audrų.

Baigęs Vilniaus Universitetą Petras Višcinis išsikovojo advokato teises, nei žingsnio nesitraukdamas iš Vilniaus lietuvių visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo. Kai 1939 m. Vilnius buvo prijungtas prie Lietuvos, kurį laiką Petras dirbo spaudos skyriuje visa energija įsijungdamas į sostinės sujungimą su Nepr. Lietuva.

Deja, laisvės ir džiaugsmo dienos nebuvo ilgos. Vilniuje Petras Višcinis išgyveno pirmąją bolševikų, o vėliau vokiečių hitlerinę okupaciją. 1944 m. vasarą su žmona jis pasitraukė į Vakarų.

Tuo jo karo, įsikūręs Ravensburge, uoliai dirbo tremtinių organizavimo darbu. Ravensburge jis perėmė liet. tremtinių komiteto pirmininko sostą iš dail. Ad. Varno ir metus kitus energingai rūpinosi ravenburgiečių lietuvių bėdom ir jų geresniu rytojumi. Daugumą savo tautiečių jis iš ten išlydėjo į beveik visus pasaulio kraštus.

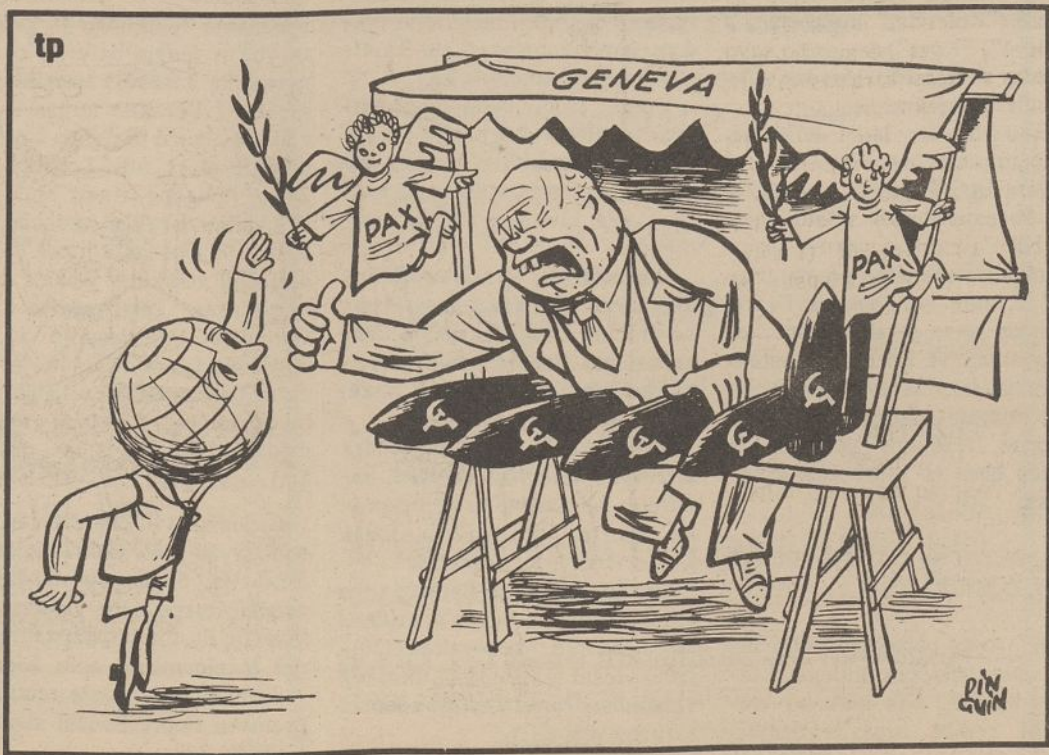
Pats Petras Višcinis į Brocktoną, Mass., atvyko 1948 m. Čia vėl tuoj ėmėsi lietuviško darbo: kūrė Tremtinių komitetą, organizavo šeštadieninę mokyklą, rengė parodas Dariaus ir Girėno vardo bakūžėj Brocktono Parodų metu, įsijungė į eilę jaunąsčių veikusių liet. organizacijų - BALFą (buvo išrinktas centro direktorium) SLA ir kt. Jis yra nuolatinis dalyvis ir Bostono lietuvių visuomeniniuose, kultūrinuose parengimuose ir sambūriuose. Kai Gustaičiai čia statė Inčiuoros-Gustaičio Vinčą Kudirką, P. Višcinis vaidino atsakingą Bevardžio vaidmenį.

Po ilgesnių organizavimo ir pasirėgimo darbų, SLA ir Sandaros apskričių remiamas, 1954 m. Petras Višcinis įsteigė kultūrinę liet. radijo vėlavą Laisvės Varpą. Tos radijo programos tobulinimui, liet. visuomeninio ir kultūrinio gyvenimo aktualijų nagrinėjimui jis aukoja visą savo nuostiesioginio darbo atliekamą laiką. Kiekvienais metais jis paruošia specialią programą anglų kalba. Vasario 16-sios ir birželio įvykių proga, kuri būna transliuojama per Brocktono radijo stotį. Greta to, kasmet Bostone jis surengia aukšto meninio lygio koncertą. Pradėjęs beveik be nieko,

(Nukelta į 2 psl.)



Šio straipsnio autorius St. Santvaras su Petru Viščiniu jo redaguojamoj Laisvės Varpo radijo vėlavandėlėj.



- Neliesk, tie angeliukai yra tik papuošimui!...



Nepriklausomybės laikais Kaune buvo pastatyta nemažai tokių pastatų, kaip Darbo rūmai...

KAIP BUVO KOVOJAMA DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

K. S. KARPIUS

Katalikai ir tautininkai barėsi ir pešėsi, bet dirbo bendram tikslui

Neseniai viename subuvime Clevelande turėjau progos pasakyti sekančiais: "Nenorėčiau pakartoti žodžius kokiais katalikai su tautininkais barėsi I Pasaulinio Karo metu -- tačiau jie dirbo ir paskirai ir sutartinai vienam dideliu tikslu: atstatyti Lietuvos nepriklausomybę".

Nors noriu plačiau perduoti tik 1918-22 metų laikotarpį, kelis įvykius turiu paliesti ir iš 1917 metų, pilnesniam vaizdui sudaryti.

Tautininkai savo spaudoje barėsi su katalikais, jų vadus vadino "klerikalais", ką katalikai labai skaudžiai priimdavo. Gal tai ir buvo rūščiausias žodis iš tautininkų pusės.

1917 m. birželio 6 d. tautininkų ir katalikų veikėjai suvažiavo New Yorke įsteigti, anksčiau sutarta proporcija, bendrą Tarybą Lietuvos reikalams, su 6 tautininkų ir 7 katalikų atstovais, viso 13 (kadangi katalikų srovė buvo didesnė). Susitarimo prieita. Tame suvažiavime katalikai išsiderėjo ir tautininkai sutiko, nevadinti juos daugiau "klerikalais". Bet neužilgo po to "Darbininkas" taip parašė: "Mes tautininkus taip užtatauksim kad jie turės visai išnykti!"... (kur čia sąmonė, kaip jie tai būtų galėję padaryti? Ir nepadarė!)

Toks elgesys iš katalikų vadų pusės sukludė įsteigti 13 asmenų bendrą Lietuvos Tarybą. Tautininkai vėl pradėjo vartoti žodį "klerikalai".

Katalikų spauda tautininkus vadino "apijakalais", "nusmukus partija", "liberališki bailiai", "pigūs demagogai", "mefistofeliai", "doras bankrotai" ir tt. ir tt. Katalikų Tautos Taryba įsteigė Washingtono savo biurą (bendro biuro nepavykus sutarti), vedė jų paskyrus Dr. J.J. Bielskį (dabartinį Lietuvos garbės konsulą Los Angeles).

Birželio 27 d. New Yorke tautininkai veikėjai įsteigė Ameri-

kos Lietuvos Tautinę Tarybą; pirmininkas V.F. Jankauskas; sekr. K.S. Karpius; nariai J.O. Širvydas, V.K. Račkauskas, P. Villmontas, Vincas Daukšys, M.J. Bučinskas. (Tą rudenį Karpius išvažiavo į Clevelandą prie Dirvos; sekretorium buvo išrinktas J.O. Širvydas, Vieniybės red.)

Liepos 10 d. New Yorke lietuvių delegacija įteikė Kerenskio vyriausybės atsiųstam ambasadoriui Bachmetjevui memorandumą, kad Lietuva apsisprendus nuo Rusijos atsiskirti. (Anksčiau minėtas inž. Tamas Noruševičius-Norus, atvykęs su Bachmetjevo misija, nuo rusų pasiūlymų stojo dirbti sutautininkais Lietuvai.)

Liepos 25 d. New Yorke vėl suvažiavo katalikų ir tautininkų tarybų veikėjai rasti būdus bendrai išlaikyti Washingtono informacijos biurą. Bet kun. Kemešis, susibaręs su komp. Stasiu Šimkum, iš konferencijos išėjo. (Šimkus buvo atsiųstas 1915 metais rinkti aukas nuo karo nukentėjusiems Lietuvoje šelpiti. Katalikai ir socialistai jį boikotavo.)

SOCIALISTAI NIEKUR NEPRIŠIDĖJO

Stebėkite: visose Lietuvai nepriklausomybę atgauti pastangose, kur katalikai ir tautininkai išvien dirbo, socialistai visai nedalyvauja. Parodė savo šerštį bendrame su tautininkais seime Brooklyne 1914 metų spalio 1 d., smerkti pirmąsias autonomijos idėjas, paskui nepriklausomybę ir atsipalaidojimą Rusijos jungo, kurį jie norėjo palaikyti, jie nebuvo verti vadintis lietuviais. Pirminės dvi srovės su jais ir nesiskaitė. 1917 m. spalio 10 d. laikraštis Evening Mail New Yorke pirmutinis buvo pranešęs žinia, kad Lietuvos Taryba Lietuvoje nusistačiusi reikalauti pilnos nepriklausomybės. Nuo šio laiko visi patriotiniai Amerikos lietuviai tik tam tikslui dirbo -- išskyrus socialistus ir jau pasireiškančius bolševikus. Rusijos darbininkų prisiūsto manifesto antrą paragrafą kuriame patys rusai reikalavo Lietuvai autonomijos, "Naujienos" buvo nubraukę. Nuo čia vengsiu apie socialistus plačiau kalbėti, nors jų spauda ("Keleivis", "Naujienos", "Laisvė", "Kova") nenustojė savo politiką varė, savo išvadas siūlė, kitų darbą smerkė.

Amerikoje tuo laiku veikė jau lenkų agitacija pasinešusi niekininti lietuvius. Papirkti amerikiečiai korespondentai skleidė melus būk "Lietuviai yra tik nepasitenkinus atsimetėlių lenkų grupė." Žymus kolumnistas Frank Simonds savo straipsniuose net telegramas iš Europos klastoję lenkų naudai. Lietuvių delegacija taip stipriai užprotestavo N.Y. Tribune leidėjams kad tas Simonds buvo iš redakcijos pašalintas.

1918 METAI -- DIDYSIS SEIMAS NEW YORKE

1917 metų pabaigoje atėjo žinia apie vokiečių siūlomą Lietuvai karalių. Čia lietuviai vieningai reikė nepasitenkinimą. Dalinai tam ir kitiems dalykams apspręsti, katalikai ir tautininkai

pradėjo rengti Visuotinę Amerikos Lietuvos Seimą kovo 13 d. Seimo rengėjai turėjo mintį pasiekti protestą dėl to karaliaus.

1918 m. vasario 13 d. inž. Tamas Norus paskelbė tautininkų vardu atsišaukimą, "Lietuva pavojuje" ir siūlė įsteigti "Lietuvos Išdą" rinkti visoje Amerikoje aukas Lietuvai ginti. Katalikai ir socialistai tai suniekino ir boikotavo.

Vasario 20 d. dr. Jonas Šliupas, tautininkų delegatas Europoje, pranešė apie Kapsuko įsi-veržimą į Vilnių su bolševikais raudonarmiečiais; jis suardė Centralinį Komitetą Vilniuje, konfiskavo išdą ir užkirtė kelius karo nukentėjusiems aukų siuntimui.

Kovo 13 d. New Yorke Madison Square Garden auditorijoje suvažiavo virš 1100 tautininkų ir katalikų organizacijų atstovų ir žymiausi jų veikėjai į Visuotinę Amerikos Lietuvos Seimą (socialistai, priešingai Lietuvos nepriklausomybei "kaip imperializmo frankui", dalyvauti atsisakė).

Seimas nutarė įsteigti bendrą abiejų tarybų vykdomąjį komitetą. Priėmė Lietuvos nepriklausomybės klausimu rezoliucijas, kurias paskelbė plačiai pasaulyje kongreso atstovų tarpe bei Amerikos spaudoje. Kadangi dar prieš seimą buvo gauta žinia apie Vasario 16-tos Nepriklausomybės Paskelbimo aktą, ta žinia gerai nuteikė.

Gegužės 3 d. abiejų tarybų bendra delegacija apsilankė pas prezidentą Wilsoną. Jis pažadėjo remti Lietuvos pripažinimą, bet iki savo mirties to pažado neištesėjo. Jo valst. departamentas laikėsi "nedalomos Rusijos" politikos.

(Tai) ką 20 metų bėgyje savinasi ALT vadovybės žmonės ir stengiasi suardyti jei kiti bando važiuoti į Washingtoną pas prezidentą, įteikti memorandumą, anais laikais atliko ir tautininkai paskirai ir katalikai sau vieni, ir bendras jų įsteigtas vykdomasis komitetas. Vieni kitiems nedraudė, nekludė, nesmerkė už tai.)

Grįžęs iš Europos tautininkų atstovas Dr. Jonas Šliupas patiekė amerikiečių spaudai plačių žinių apie padėtį Lietuvoje. (Šliupas rugp. 14 d. nuvyko į Washingtoną dalyvauti bendrame vykdomajame komitete kaip Tautinės Tarybos atstovas.)

Liepos 10 d. "Naujienos" agitavo už lietuvių dėjimąsi į federaciją su kitomis po rusais buvusiomis tautomis, lenkais, ir tt. bet neigė Lietuvos nepriklausomybę.

Rugp. 23 d., Dr. Šliupo painformuotas ir paragintas, Mass. senatorius Lodge paskelbė Congressional Record leidinyje memorandumą raginantį JAV remti Lietuvos nepriklausomybę.

Spalio 29 d. nustatyta bendra atstovybė Washingtono vykd. komitete: tautininkų Dr. Šliupas ir inž. Norus, katalikų kun. Jonas Žilius ir adv. K. Česnulis.

Dr. Šliupo ir kitų lietuvių anksčiau aplankytas buvęs prezidentas Teodoras Rooseveltas (1901-1909) viešai atsišaukė Amerikos visuomenę remti Lietuvos nepriklausomybę.

Lapk. 6 d. amerikiečių spauda paskelbė, kad bendras vykd. ko

VANDENS SPORTO MALONUMAI IR PAVOJAI

Myk. Manomaitis.

Žmogaus fizinė sudėtis, kūno temperatūra, kvėpavimo organai, rankų forma ir jų struktūra pritaikintos prie sausumos gyvenimo. Vanduo duoda žmogui malonumą, poilsį, ramina nervus, mažina nereikalingą svorį, daro gerą nuotaiką.

Kiekvienas žmogus turi pagrįdint vandens naudojimosi arba maudymosi saugumo pojūtį. Mes žinome, kad žmogus prigeria per kvėpavimo organus: per burną. Vieniems pakanka kelių sekundžių gyvybei netekti, kiti išlaiko ir keliolika minučių. Mums yra žinoma žmogaus pajėgumo riba vandenyje ir kuomet žmogus galutinai išsisemia ir netenka jėgų. Mažas kintėjimas yra tik dėka fizinio žmogaus pajėgumo ir vandens temperatūros. Kai kurie vandenyje gali išbūti tik keliolika minučių, o kiti ir per kelias valandas nenustoją normalios kūno temperatūros.

Giliame vandenyje išlikti gyvam yra tik viena tikra priemonė: MOKĖTI PLAUKTI. Vandens sporto istorijoje nėra užrašytas atsitikimas, kad žmogus nesimokinęs plaukti ir beplaukimo praktikos būtų iš karto pradėjęs plaukti. Tiesa, kad nemokantis atsiduria vandenyje su pavojumi prigerti, pradeda blaškytis ir kečias minutes išsilaiko vandens paviršiuje. Tačiau, niekas dar nėra tiek ilgai išsilaikęs, kad jį būtų galima išgelbėti. Tas faktas verčia nuolat kartoti, kad kiekvienas jaunuolis privalo MOKYTI PLAUKTI. Praktika parodė, kad nėra amžiaus ribos mokytis plaukti.

Tačiau milijonams žmonių tai žinant, kas metai šimtais pasikęsta... Tam, kad mokėtis plaukti ar kad galėtume kitus gelbėti, mes turime žinoti savo fizinį pajėgumą ir kiek toli mes galime eiti į įvairias klastingas vandens situacijas.

Turėdamas progos susidurti su įvairiomis skenduolių situacijom, dalyvavęs daugelyje gelbėjimų, aš noriu prisiminti tik kelis atvejus. Atliekant gelbėtojo praktiką jūros pakrantėje stebėjau, kaip 9 metų berniukas atsinešė plastikinę valtėlę. Mano dėmesį atkrei-

mitetas įteikė Valst. Departamentui reikalavimą prijungti prie Lietuvos ir Mažąją Lietuvą.

Lapk. 8 d. abiejų srovių vadų posėdyje New Yorke nustatyta vykdomojo komiteto sąstata: Dr. Šliupas, inž. Norus, kun. J. Žilius, adv. K. Česnulis, Dr. J.J. Bielskis - gyvenys-veiks Washingtone. Kiti nariai: J.O. Širvydas, M.J. Vinikas, J.V. Liutas, A.B. Strimaitis, adv. J.S. Lopatto, Julijus Kaupas, L. Šimutis. Komiteto valdyba: inž. Norus pirm., kun. Žilius sekretorius.

Lapk. 26 d. vykd. komitetas paskelbė atsišaukimą sudėti Lietuvos gynimui \$400,000 fondą. Kolonijose suskato rinkti aukas.

Tautininkų pasiūlymas subendrinti abiejų srovių fondus -- Lietuvos Nepriklausomybės Fondą ir katalikų Tautos Fondą -- neįvyko, nes katalikai pareikalavo pasiduoti jų kontrolei, kaip jie valdė savo Tautos Fondą.

Gruodžio 4 d. paskelbta, kad bendrame tautininkų ir katalikų tarybų posėdyje dalyviai padarė priesaiką Lietuvos nepriklausomybei. Į Versalio taikos konferenciją nutarė pasiųsti: Dr. Šliupą, inž. Norų, adv. Lopatto, kun. Žilių, J. Kaupą ir adv. K. Česnulį. (Vėliau katalikai atsisakė duoti dr. Šliupui įgaliojimą. Tai vis dalis jų atkaklios veiklos prieš tautininkus. Pav., spalio 25 d. Philadelphiajose rengtoje Vid. Europos Unijos tautų sąvaityje, pirmąsias bendrą deklaraciją už mažų tautų laisvę, katalikai neleido deklaracijoje dr. Šliupui pasirašyti; pasirašė inž. T. Norus).

Gruodžio 4 d. prezidentas Wilson išvyko į Versalio taikos konferenciją. Su juo vykstančių pareigūnų tarpe buvo keletas profesorų, dr. Šliupo pažįstamų, gerai painformuotų apie Lietuvą. Kalėdiname vajuje tautininkų Lietuvos Nepr. Fondui suaukota virš \$20,000.

(Bus daugiau)

pė nematytas jos dydis. Valtelė atrodė stipriai padaryta ir garantavo berniukui saugumą. Jį atleidusi mama buvo netiktika, bet ir kiek išdidi savo išradimu. Kurį laiką vaikas irstėsi pakrantėje, staiga pūstelėjo stiprus vėjas ir valtėlė atsidūrė gerokai nutolusi nuo kranto. Išsigandęs vaikas pasivertė ant šono ir bematant atsidūrė vandenyje. Plaukti, matyt, mokėjo, nes pradžioje bandęs gelbėti valtį, veikė pametė ir skubėjo į krantą, bet netekęs jėgų taip staiga nugrimzdė, kad nesant dviem toje srityje patyrusiems gelbėtojams, vaiko nebūtume išgelbėję.

Kultivuojantis vandens sportą asmuo PRIVALO žinoti pagrindines saugumo priemones ir jas VISUOMET atsiminti. Plaukime progresas daromas tik palaipsniui. Nuo pat pirmo vandens palietimo reikia ruošti įvairiems netikėtumams. Saugiam maudymuisi reikia žinoti: kada, kur ir, kiek galima maudytis. Saugumo nuostatai reguliuoja visus vandens sporto judėjimus ir paskirų asmenų saugumą.

KUOMET GERIAUSIA MAUDYTIS? Maudymosi sezoną nustatyti nėra sunku. Naujoje Anglijoje, imant mėnesiais, geriausiai maudytis būtų nuo gegužės mėn., iki spalio mėn., bet praktikoje žinome, kad daugelis pradeda maudytis daug anksčiau ir baigia plaukimo sezoną vėlai rudenį. Maudymuisi geriausia temperatūra yra 70 iki 78 laipsnių Farenheito. Mums taip pat yra žinoma, kad daugiau žmonių eis maudytis aukštesnėje temperatūroje, kaip žemesnėje. 60 F. vandens temperatūra yra pavojinga giliems nardymams, bet gi nelaimės atveju žmonių kūnai gana gerai išlaiko žemas temperatūras.

Vasaros plaukimo sezono pradžioje skendimų nuošimtis yra daug didesnis, kaip rudenį. Tai įvyksta dėl to, kad šalta vandens temperatūra atima jėgas, o be to kūnas yra atpratęs nuo buvimo vandenyje. Jaunimas, anksti pradėdamas plaukti, visai nenujaučia, kad jo plaukimo pajėgumas ir šaltas vanduo stato jį į pavojų. Kūnas plaukdamas šaltame vandenyje sunaudoja daugiau energijos kaip sezono gale ir, klaidingai apskaičiavęs savo plaukimo pajėgumą, jaunas plaukikas atsiduria pavojuje.

Reikia nepamiršti vieną būtiną sąlygą: saugumo taisyklės neleidžia eiti maudytis TUOJAU PAVALGIUS. Antra: VIENAS niekuomet NESIMAUDYK. Atvirame ore saugiausias plaukimas yra paskutinės dvi valandos iš ryto ir dvi valandos po pietų. Maudytis labai anksti iš ryto ir saulei leidžiantis, kai ilgi infra-raudoni spinduliai bėga vandens paviršiumi nėra patartina. Dienos metu, kai saulės spinduliai krenta veik vertikaliai, jūrų skautams maudytis yra UŽDRAUSTA. Draudžiama dėl to, kad tuo metu

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
Henderson 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Laičūnas, R. Mickevičius, V. Rastenis ir St. Santvaras.

ne tik vanduo yra šalčiausias, bet, kad tiesiai krentantieji saulės spinduliai lūždami į vandens paviršių veikia į žmogaus smegenis ir protą, mažina orientaciją vandenyje ir silpnina regėjimą. Naktį, atšalus vandens paviršiui, susidaro vandens temperatūrų pakitėjimų, vandens duobės, per kurias gali plaukti tik patyrę plaukikai, galintieji pakelti staigius temperatūros pakitėjimus. Laisvam plaukiojimui ir maudymuisi reikia gerai žinoti pakrantę ir laikytis arčiau sekumos, būti kito plaukiko lydimam. Vandens gyvis pavojų nesudaro plaukikui, pavojų sudaro tik dugne duobės ir netikėtos klitys.

"RYTO NESAMONĖ". Ankstyrytą šokimas į šaltą vandenį vandens sporto šakoj vadinasi: "ryto nesamone". Staigus šokimas į šaltą vandenį yra netikėtas smūgis į žmogaus kūno odą ir nervų sistemą. Toks smūgis neretai baigiasi gana liūdnokai. Visuomet yra jaunų entuziastų, kurie lengvai priima staigią vandens pakitėjimo temperatūrą, bet nemažai yra kūnų, kurie iš karto turpo truputį tokiam smūgiui būti parengti. Praktika parodė, kad žmogus nors ir stengiasi įrodyti, kad jam nekenkia, bet vienok nervų sistema nuo to nukentčia. Mass., valstijos vandens potvarkiai visoms vaikų stovykloms nustato griežtus varžtus ir "rytinės nesamones" neleidžia. Ilgi

(Nukelta į 3 psl.)

KAS DIRVOS NESKAITO - DAUG NUSTOJA!

• Laisvės Kovų Dainos, LNF išleistos knygos visais reikalais kreiptis į E. Čekienę, LNF pirm., 87-80 96 St., Woodhaven 21, N. Y.



GERIAUSIAI PAILSĖT PER ATOSTOGAS

Gražiausioje lietuviškoje vasarvietėje
CAPE COD, Mass.

JANSONŲ VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.
Tel. GA 8-8425.

RUGPIUČIO MĖN. DAR YRA LAISVŲ KAMBARIŲ.

Kreiptis Audronė — Jansonas, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass.

TAUTINĖ NUODEMĖ

Vytautas Abraitis, ALT S-gos pirmininkas, atsi- sveikindamas su tauriu Sąjungos veikėju Juozu Ginkum pabrėžė, kad jis sugebėjo būti pavyzdžiu išeivijos lietu- viui ir lygiai tokiu pat pavyzdžiu kiekvienam Amerikos piliečiui. Velionis mylėjo savo gimtąjį kraštą ir Ameriką, kurioje jis buvo įsikūręs. Rūpinosi šių abiejų jo širdžiai artimų kraštų laisve ir saštvara. Tas parodo, kad Ame- rikos santvarka, jaugimas į jos gyvenimą ir kultūrą, ne- kliudo būti ir savo tėvų žemės geru patriotu, — kalbėjo V. Abraitis, kartu su velioniu ilgai dirbęs tautinį darbą šiame krašte.

Kitas patrioto lietuvių ir ištikimo amerikiečio pa- vyzdys buvo Antanas Olis, tėvų žemės visai nematęs, čia gimęs ir mokslus ejęs, bet sugebėjęs vienodai šiūs abu kraštus mylėti ir puikiai juos abu reprezentuoti.

Nors negailėstinga mirtis juos išplėšė iš mūsų tar- po, bet jų gyvenimo nueitas kelias liko kelrodžiu mūsų jaunajai kartai, kurioje jau tenka nugirsti nusiskundi- mų, kad kur jie auga ir mokslus eina, įleidžia šaknis ir į to krašto kultūrą.

Tai savaime suprantama, jie negali likti skolingi kraštui, svetingai priglaudusiam ir tuo išgelbėjusiam jų tėvus ir juos pačius nuo komunizmo persekiojimo. Ta- čiau, kaip aukščiau minėti pavyzdžiai rodo, įsijungimas į svetimą kultūrą ir politiką ne tik nekenkia išlikti geru lietuviu, bet suteikia daug daugiau galimybių pasitar- nauti ir savo tėvynei keliantys vardą tarptautinėj plot- mėje. Dalyvaujant Amerikos kultūriniam ir politiniam gyvenime yra daugiau progų priminti ir savo tautos teisę į laisvę, kaip daugelį kartų tai buvo atlikę minėti Tauti- nės Sąjungos nariai.

Kaip nepriklausomoje Lietuvoje mūsų jaunuomenė rado Vaizganto raštuose neišsenkamą tautinio idealizmo šaltinį, o jo asmenybėje gyvą ir ryškų tautininko akty- vito pavyzdį, taip čia išeivijoje liks pavyzdžiu jaunimui tiedu taurūs lietuviai, įrodę, kad jaugimas į svetimą kul- tūrą nekludo ugdyti, suderinti ir kelti savo tautinę kul- tūrą.

Šeimoje įgytos tautinės tradicijos, visuomeninio ben- dravimo pradės neišnyksta, jei ji toliau tęsia ir ugdo jaunimo organizacijos, kurių globėjais dažnai yra vyres- nieji ir jų didžiausia pareiga ne vien stebėti, jaunųjų, ypač akademikų veiklą, bet kelti organizacinį lygį, kad neturint lietuvių aukštųjų mokyklų, bent savo vyresniųjų bendraminčių pastangomis įgytų joje lietuviškos kultū- ros vertybių ir jas galėtų parodyti kitoms tautos, savo gimtojo krašto kultūrą skleidžiant laisvajame pasaulyje.

Tačiau tik ta šeima ir organizacija yra stipri ir pa- jėgi atlikti didesnius darbus, kurių narių tarpe yra nuo- širdus susiklausymas, kur nėra asmeninių ambicijų, kur vyksta pasiskirstymas darbais ir kiekvienas šeimos ar organizacijos narys savo įsipareigojimus sąžiningai at- lieka. Tik tokia organizacija gali būti pavyzdžiu jaunajai kartai.

Čia pravartu prisiminti Tumą-Vaižgantą, kuris apie tautinę veiklą taip rašė:

"Ir viso mano gyvenimo tendencija — tiesti tiltą tarp vieno ir kito krypsnio intelligentų — yra davę, aš tai matau, labai dažnai geresnių rezultatų, nei šalinima- sis ar brutalus prieštaravimas. Teorijoje griežtumai geri, praktikoje tik aržumas"...

Tautinė Sąjunga, viena iš stipriausių Amerikos lie- tuvių organizacijų, aktyviai dalyvaujanti politinėj ir kul- tūrinėj veikloje, galėtų dar gyviau reikštis ir sėkmingiau pasidarbuoti savo aukščiausių tikslų siekime, jei jos na- riai pirmoj vietoj atliktų savo organizacines pareigas, keltų jos lygį.

Siekdama savo užsibrėžtų tikslų S-ga bendradarbiau- ja LNT, ALTe, Bendruomenėj ir kitur prisilaikant aukš- tos tolerancijos kitiems, bet didžiausiąją dalį savo jėgų turėtume atiduoti savo idėjai, per kurią siekiame aukš- čiausio tikslo — Lietuvai laisvės atgavimo. Juk ir nebe- patogu, anot Vaizganto, kuris aiškinosi žemaičių Vysku- pijos Kurijai: "Jie gerai žino, kad aš katalikas, tautinin- kas, kulturtregeris, dr. J. Basanavičiaus tradicijų. Toks buvau per visą amžių ir į pabaigą man nebeapatogu virsti socialistu ar krikščionių demokratu". (Tumas-Vaižgan- tas, 316 psl.).

Tolerancija reikalinga ne tik bendradarbiaujant su kitomis organizacijomis, bet ir savo narių tarpe. Tautinis darbas be tolerancijos, kada nesutariama dėl "mano" nuomonės, vieniems boikotuojant, kitiems pasitraukiant iš darbo — tautinė nuodėmė, anot Tumo-Vaižganto.

Emilija Čekienė



Kauno senamiestis naktį...

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

NENUŽUDYKIME LIETUVYBĖS AMERIKOJE

Pagerbimas ar padėkos išreiš- kimas yra kilni savybė. Lietuviai ypač išeivija, esame paminklinė- mis lentomis, kryžiais, koplyčio- mis plačiai "nusėję" Europą, Ameriką net ir tolimąją Australi- ją. Gal tai ir gerai, nes tai gražu, patrauklu, išspinduliuoja mūsų nuosirdumą. Nesenai vėl pastatėme paminklinį kryžių Port- lande, Oregon'e. Gal ir tai gražu bei prasminga. O dabar ruošia- mės statyti puošnią koplyčią Ma- rijos garbei Washington'e, D.C.... Sudarytas komitetas daugumoje iš dvasiškių su vyskupu V. Briz- giu priešakyje, yra paskelbęs at- sišaukimą į lietuvių visuomenę statybos ir aukų reikalu. Šis pats komitetas ruošiasi aukų telkimo vajui koplyčios statybai, kurios pastatymo suma sieks 350,000. dol. Ir prieš tai nieko negalima būtų pasakyti, jeigu šis paskuti- nis užsimojimas nesukeltų grės- mės JAV-se gyvybiniams lietuvių tautiniams reikalams.

Nevienas besirūpinąs lietuviš- kais reikalais, perskaitęs minė- tą lietuvių dvasiškos atsisišauki- mą, turėjo širdyje suabejoti pro- jekto prasmingumu. Tačiau pa- liesti šį klausimą, pagal esamą paprotį, yra nepopuliaru. Pavojin- ga užsitraukti bedievio ar ateisto titulą. Vistik nepajėgiu nutylėti šiuo metu, kada jaučiu, kad ne- atsakingai daromas žingsnis skau- džiai pažeis lietuviškos reikalus. Svarstant šį klausimą turiu aiš- kiai pasisakyti, kad principiniai nesu priešingas religinio pobū- džio užsimojimams. Tebūnie tad šioje dvasioje šis klausimas ir svarstomas.

JEIGU BŪTUME LAISVI

Naujosios šventovės projektas neabejotinai būtų gražus užsimo- jimas, reikimas, jeigu gyvendami šioje šalyje turėtume laisvą Lie- tuvos valstybę, neturėtume lietu- vybės išlaikymo problemos, ne- reiktų kaupti jėgų valstybės lais- vės atgavimo tikslui. Kurgi ran- damės šiandien? Lietuviškos mo- kyklos, nors ir šeštadieninės, ne- pajėgia pilnai apsirūpinti vadovė- liais, nekalbant apie mokytojų at- lyginimus. Lietuviai rašytojai, menininkai, kultūrininkai yra pa-

VALDAS ADAMKAVIČIUS

likti Dievo valiai, nes nėra fondų paremti jų kūrybai ar net at- liktus darbus tinkamai išleisti. Mokslo veikalsms neturime lėšų atspausdinti ir paskleisti savųjų ir svetimtaučių tarpe. Anglų kal- boje stokojaime informacinių lei- dinių. Apie visuomeninę veiklą ar laisvinimo darbams paremti skirtus fondus geriau net neuž- siminti, nes jų reikia nemažiau, o gal ir daugiau. Tad išgirdus mi- nėtojo komiteto užsimojimą lie- tuvių sunkiai uždirbtais pinigais statyti koplyčią, kuri yra bereikš- mės pavergtai tautai ir nieko ne- padės tautos laisvinimosi pas- tangose, savaime iškyla klauši- mas ar tuo užsimojimu neišsi-

kasime lietuvių duobės ir pa- silaidoję dar užsirisime šaltą ir neatkeliamą akmenį?! Kokia gi bus nauda, kaip pašalietis Wa- shingtone žvelgs turistų akimis į koplyčią ir prisimins žlugusią šiame žemyne vieną tautinę gru- pę, kuri vadinosi lietuviais? Bet ar jis ir tai prisimins? Tad kam tada pasitarnausime statydami koplyčią ir tuo pačiu pražūdę lie- tuvybę? Lietuviški kultūriniai, švietimo ir kiti reikalai šaukte šaukiasi lietuvių duosnumo. Nei vienas prasmingas projektas šiandien lieka neįvykdytas tik todėl, kad neturime lėšų. O čia ruošiamės išspausti iš lietuvių net \$350,000, dolerių!

Suprantama, kad lietuvių dva- siškos užsimojimas bus labai palankiai sutiktas aukštuose Baž-

nyčios hierarchijos sluoksniuose JAV-se bei Vatikane. Tačiau ar būdami lietuviais galime rū- pintis tik savojo luomo reikalais? Nepasitaps, kad religiniams rei- kalams, ir dar dvasiškių vado- vaujant, yra lengviausiai išgauti auką. Gerbiame komiteto na- riams neabejotinai irgi pavyks sukelti nemažą pinigų sumą už- sibrėžtam tikslui. Bet mano gi- liu įsitikinimu, tas paminklas - koplyčia, bus liūdytojas miru- sios lietuviybės, o tos mirties priežastimi būsime mes patys. Ar nevertėtų pagalvoti ir per- svarstyti planus?

ŠIMTAS TŪKSTANČIŲ LIETUVIŲ FONDUI

Nutarkime, kad statysime šven- tyklas tada, kai lietuviški reika- lai klestės. Kad nepalaidojus lie- tuvybės išlaikymo darbo, viešai siūlau aukštai gerbiamei vysk. V. Brizgio vadovaujamam komi- tetui padėti kertinį akmenį lietu- vių išeivijos nemirštamam pa- minklui: skelbti vajų ir jam va- dovauti surenkant 100,000 dol. lietuviybės reikalams ir įnešti tuos pinigus į Lietuvų Fondą. Vi- sus likusius pinigus surinktus va- jaus metu, skirti koplyčios sta- tybai. Tokį darbą su didele pa- garba ir dėkingumu sutiks visa tauta. Neabejotina, kad lietuvių visuomenė gyvai atsilieps į skel- biamą vajų, kuriuo bus pasitar- nauta lietuvių. Praeityje turė- jome didelių Tautos žadintojų dvasiškių tarpe. Jų įnašas gyva- jai tautai buvo didelis. Šių dienų dvasiškija gali suvaidinti lie- tuviybės išlaikymo problemoje žymų vaidmenį. Reikia tik ryžto ir apsisprendimo. Nesinorėtų ti- kėti, kad savieji tautos reikalai mums būtų antraeiliai. Tad ruo- šiamo projekto ir vajas organi- zatoriai, reikia viltis, kad įmatus daug prasmingesnę uždavinį pir- ma remti tautos kultūrinės ver- tybes, nei statyti šalto akmens paminklus.

VANDENS SPORTO...

(Atkelta iš 2 psl.)

tyrimai parodė, kad labai nedau- gelis išgyvena malonumą, o dau- guma priima tokį mąstymą kaip bausmę. Šūkis: "užgrūdinti kū- ną", jau senai iš visų stovykla- viečių išbraukta. Tačiau asme- nimis, kurie tokį sportą kultivuo- ja, tai daryti nedraudžia.

PLAUKIMAS PO VALGIO. Vi- same Amerikos kontinente prigi- jo nerašyta taisyklė draudžianti maudytis tuojau po val- io. Pate- bėjau "nerašyta taisyklė", nes sveikatos įstaigoms nepavyko aiškiai įrodyti, kad žmogus va- landą ar pusantros po valgio te- gali eiti į vandenį. Praktika pa- rodė tik tai, kad kūnui esant van- denyje tuo metu, kai kūne vyksta maisto tirpinimas (virškinimas) sukelia sunkų skilvio skaudėjimą ir sukelia stiprų žąskėjimą, ku- ris užspaudžia kvėpavimo lata- kus. Mokslui dar nepavyko įro- dyti, kad ištikrųjų taip yra, bet tūkstančiai gyvenimo atsitikimų parodė, kad šis atsargumas nėra iš piršto ištrauktas. Ištikrųjų niekas negali apibūdinti, kas iš- tikrųjų vyksta tarp pilno skilvio ir jį spaudžiančio vandens, bet faktai rodo, kad saugumo potvar- kį reikia priimti be kritikos.

Kiekvienas įvairių sporto šakų daktaras paminės šimtus atsitiki- mų, kad tuojau pavalgius žai- džiant golfą, tenisą, krepšinį, futbolą ar beisbolą, atsiranda skil- vio skausmai, verčią žmogų su- siriti į kamuolį be jokio galimo judėjimo: sukelia greitą nuovar- gį. Yra labai daug praktiškų at- vejų, kad tuo metu daugiausiai žmonės suserga širdies ligomis. Plaukimo sporte tai netaip ryš- kiai pasirodė, bet tai tik dėl to, kad mažai išlikę liūdininkų tai pareikšti, daugiausiai jie yra nuskendę. Pravedus iš šimto ge- rų plaukikų bandymą pasirodė, kad 90% nusiskundė: jautėsi ap- sunkinti, stiprų nuovargį ir sun- kumą plaukti.

Sunkaus maisto pripildytas skilvis reikalauja poilsio virški- nimui. Proceso metu skilvyje at- siranda dujos, kurios po valandos nustoja spaudimo ir išsiskirsto kūne. Iš daugelio skęstančių teko patirti, kad tuojau pavalgius plau- kiant, skilvyje atsirado begalinis skausmas, kuris "užėmė dvasią", ir žmogus nepajunta kada jis pra- deda skęsti.

(Bus daugiau)

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE
APLANKYKITE
PARAMA

MIDWEST **MAISTO ir LIKERIŲ**
KRAUTUVĖ

2515 West 69 St. Marquette Parke
Telef. RE 7-1731

SAV. J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA
Čia gėrimus pirkite tikrai pigiai!
TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ:

1. BISQUIT 3 star Cognac 5th 4.98
2. CHIANTI Imported Wine Quo. . 0.98
3. MARTINI or
MANHATTAN KVORTA ... 5th 2.98
4. GERMAN BRANDY
10 metų senumo 5th 4.39
5. DUJARDIN GERMAN
BRANDY 5th 5.29
6. LONDON DRY GIN
80 proof KVORTA 5th 3.59
7. KRON-BRANNVIN
AQUAVIT 5th 3.98
8. IMPORT. PRANC. LIKERIAI 5th 2.98
9. BORDEAUX pranc. vynai .. 5th 0.98

Ir virš 100 rūšių užsieninių bei vietinių gė- rimų žemiausiomis kainomis! Nepaprastai didelis pasirinkimas!



VILTIES SPAUSTUVĖ

6907 Superior, Cleveland 3, Ohio, HE 1-6344

- Priima užsakymus iš visų miestų Jungti- nės Valstybės ir Kanadoje.
- Spausdina ofsetu laikraščius, žurnalus, brošiūras, programas, katalogus ir kito- kius leidinius. Jei norite turėti gerai iliustruotą leidinį, kreipkitės į mus.
- Patarnauja organizacijoms, firmoms ir profesionalams: vizitinės kortelės, blan- kai, receptų, sąskaitų, sąmatų, atskaito- mybės ir kitokios formos; Jūsų adresai įvairių dydžių vokuose — reguliariuose ir languotuose.
- Užsakymai išpildomi greitai ir sąžiningai.

Tyla didžiojo dauboj

(3)

ANDRIUS NORIMAS

"Dabar neparanku... Gali pasibėgti... Be to, savo rankomis negalėčiau nustumti jos..."

- Einam dabar į bokštą, - taria Antanas, norėdamas išsivaduoti iš meilės, bet jam dabar nepakenčiamo apkabinimo. - Taip, man atėjo mintin perskaityti vaikystės nuotykių romanų personažai, Maine Reid, Fenimore Cooper, Karl May ir daugelis kitų autorių aprašinėjo šiuos Laukinių Vakarų vaizdus. Aš matau baltuosius medžiotojus su kailinėmis kepurėmis, ant baltų žirgų. Jie leidžiasi nuo Didžiosios Daubos skardžių į apačią, kur juos tykoja kraugeringi indėnai...

Antanas pasakoja beveik nesamoningai, tik tam, kad nuslėptų savo mintis, o kažkur giliai tuo tarpu bręsta jo paties kraugeringas planas. Jis žingsniuoja šalia Genės, kuri įsikabina į jo ranką.

- Arba, štai, arkliais ir apkrautais mulais leidžiasi žemyn vilkstinė baltųjų medžiotojų... Jie nusileidžia į dugną ir pasiekia Colorado upę... Staiga iš tankumyno iššoka leopardas ir parverčia pėsčiąjį mulų varovą... Keli šūviai ir leopardas stings ta paskutinėje agonijoje, jo žalios akys pastirsta tarytum stiklinės... Kraujuojas sužeistasis apvarstomas drėgnais skudurais...

Genė pažvelgia į vyrą. - Tavo puiki vaizduotė, Antanėli, bet kodėl vis su baisybėmis, krauju ir mirtimi?... - Anais laikais gyvenimas buvo toks žiaurus, kiekviename žingsny pavojai, virus kova dėl būvio... Ir mirtis dažnai lydėdavo tykodama savo aukų... Juk mirtis yra visko pabaiga! Ar sulaukus senatvės, ar netikėta mirtis, ji visur mus tykoja, laukia patogios progos užmesti ant tavo kaklo dalį...

O bekalbant Antano mintys dar karštingiau dirba:

"Dabar ji meili... Gal jaučia grėšiantį pavojų prie šios daubos? Tik gal nenujaučia, kas ją pačią ištiks... Geriau būtų su visa mašina... Ją galiu paaukoti. Be to, apdrauda man atlygins didesnę dalį... Taip, tik reikia rasti vietą, kur galėčiau automobilį nustumti."

Prie bokšto, pasistatęs molbertą, kažkoks barzdotas dailininkas dažais stengiasi atkurti Grand Canyon vaizdą. Genė meta žvilgsnį į drobę, bet paveikslas ją net prajuokina. Dažai ir teptukas negali niekad prilygti Gamtos kūrybai.

- Vargšas žmogelis... Jis stengiasi atkurti tai, ko neįstengia. Bet Antanas nė nepažiūri į meną. Jis net negirdi Genės, lei-na į bokšto apatinę aukštą, kur yra suvenyrų parduotuvė, gavinančių gėrimų bei kavos lankelių. Visai nedidelė patalpa. Laiptai veda į bokšto viršų. Prie laiptų kasa bilietams nusipirkti.

- Žinai ką? Mes nedaug daugiau iš to bokšto matysim, - kalba Antanas viduje degdamas

nekantrumu greičiau vykdyti savo sumanymą. - Geriau važiuokime aplinkiniu keliu pagal Grand Canyon skardžius. Ten rasim daug įdomių vaizdų.

Genė sumoka keliasdešimt centų už vaizdų atvirutes ir juodu grįžta prie savo automobilio. Nijolė vis dar miega, važiuojant miškingu keliu išsiraizgymu. Pro tarpais kelias prieina visai arti daubos. Čia nedidelės aikštelės automobiliams pasistatyti. Įvairiais pavadinimais takai. Vis istoriniai vardai ir žymios atmintinos datos.

- Kokia plati toji dauba! - sušunka Genė.

- Taip, ji tęsiasi daug mylių, o pločio, rodos, yra dvilikos mylių, - atsako Antanas, virpėdamas viduje savo planu.

"Sekančioj vietoj sustosim prie pat kranto... Motoro neišjungsiu, greit išlipsiu ir, kol Genė dar mašinoj, pastumsiu... Juk galima apsiriki ir neužtraukti rankinių stabdžių... Niekas neįtars..."

- Ar važiuosim toliau? - klausia Antanas, tikslu neparodyti savo galvojimo ir nuduoti pildantį žmonos pageidavimus vyrą.

- Važiuokim... - atsako Genė, - O! Čia taip gražu!... Rodos, nenorėčiau niekad iš čia išvažiuoti!...

Pagal gautą prie vartų planą, Antanas mato, jog jie turės dar daug tokių sustojimo punktų, iš kurių matosi Grand Canyon vaizdai. Kiek žemyn einas kelias atveda vėl prie plento praplatinimo, bet čia skardis atvertas geležiniais bėgiais. Antanas nestoja ir ieško kito sustojimo. Štai vėl didesnė aikštelė ir Antanas tuoju metu žvilgsnį į pakraštį. Čia apsaugai nuo kritimo į bedugnę yra retais tarpais įkalti stulpeliai. Antanas ryžtingai pasuka automobilį prie aikštelės krašto ir taiko tarp abiejų stulpelių.

"Taip... Mašina praeis..."

Sulėtina mašinos greitį ir sustoja visai prie pat skardžio kranto, koja prilaikydamas stabdį. Priekiniai ratai atsідūrę į nedidelį pakilimą, neleidžia mašinai taip lengvai riedėti žemyn. Pagal planą, greit išlipa Antanas iš mašinos, palikęs automatinio vairavimo nustatymą važiavimui. Motoras dirba. Genė žvilgsnį į puikų vaizdą ir laimingai šypsosi. Stovėdamas šalia atdarytų automobilio durų Antanas įre-mia ranką į trikampio langelio rėmus. Jau kaupiasi paskutiniams stipriam pastūmimui...

- Mamytė!... - prabunda Nijolė. - Ar jau atvažiuovome?

Kažkas tarytum nutūksta Antano viduje, lyg pakirstas medis krinta užsidedamas nužudytį žmogą. Tėvo pareiga visu svarumu atsistoja jo akyse. Jam gaila mažos dukrelės, kurią tikrai nori matyti tik gyvą ir linksnų. Mašinos priekiniai ratai pamazū nugalai žemės pakilimą, ima riedėti pirmyn. Dar sekundė - ir priekiniai ratai pakibs ties praraža... Staiga Antanas griebia jungiklį ir perstato neutralion

padėtin. Po to skubiai užveržia rankinį stabdį ir išjungia motorą. Mašina sustoja riedėjusi. Jis griebia kaip tik tuo metu išlipančią dukrelę ir stipriai prispaudžia ją dar mieguistą ir šiltą prie savęs. Ašaros neprašytos aptvin-do blakstienas. Išsigandusi Genė apeina automobilį ir taip pat glaudžia Nijolę. Ji klausiamai žvelgia į išbalusį Antaną.

Visa tai praskrenda per kelias akimirkas. Buvęs įtempimas atslūgsta ir praplipa pusiau rauda, pusiau aimana:

- Aš nenorėjau tavęs nužudyti... Aš nenorėjau! - Nijolė nesu-sigauodo stipriai glaudžiama tėvo glėbyje.

- Vos nenuardėjom žemyn, - aprimęs paaiškina Antanas žmo-nai, - užmiršau sustabdyti motorą ir užveržti stabdį...

- Aš mačiau, kad tu visą laiką buvai keistas... Matyt, nuvar-gai, mažai miegojai...

Melas lieka neišduotas. Pavojus išvengtas.

* Grįžę iš atostogų, Čikagoje juodu randa laiškų dėžutę pri-grūstą laiškų. Bevartydamos ko-respondenciją, Antanas randa vo-ką su Marytės adresu Clevelande. Skubiai atplėšia ir išima dai-lų pakvietimą. Atlenkia puslapį ir bėga akimis per margas eilutes:

"... maloniai kviečia atsilan-kyti jų dukters Marijos Karet-kaitės jungtuose su inžinierium Vytautu Maliuku..."

Lyg į eketę kas būtų į pa-nėręs. Antanas žūri pastyru-siomis akimis į dailų šriftą ir prabangų popierių, vis dar ne-suvokdamas kas nutiko - ar jis prarado kažką brangaus, ar iš-laikė tai, ką seniai turėjo prie savęs...

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. **Echo Valley Lodge.**

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasi-liks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų. Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuo-savu mažo ežeriuku ir 20 akrų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, išskyloms, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai **Julius ir Elena Garmai** visus malonius kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

Pasiruošimai Kultūros Kongresui

sekcija - Br. Keturakis. II) Spau-dos sekcija - J. Prunskis.

Kai kurie Kongreso darbotvar-kės punktai tvirtai nenustatyti, todėl kai kas bus keičiama.

Kaip matome šis kongresas bus įdomus ir gana reikšmingas lie-tuvių kultūros gyvenime, nes jis gvildens aktualiuosius klau-simus. Viena iš tų paminėtų sekci-jų tampriau laikysis lietuviškos bendruomenės rėmuose, kai tuo tarpu kitos - daugiau šokinės jo kraštais. Ji yra pavadinta Lietu-vybės išlaikymo sekcija ir yra numačiusi duoti dvi paskaitas. Paskaitininkų pavardės kol kas neskelbiamos, tačiau jų temos jau žinomos, būtent: 1) Kaip žitri į lietuviškos išlaikymą parapijos narys-pasaulietis ir 2) kaip tai galima parapijoje padaryti, ži-rint dvasiško akimis. Tai bega-lio opi lietuviškos išlaikymo pro-blema, todėl Inf. Komisijos susi-rinkime girdėjosi balsų, kad šiam reikalui reikia dar kviesti idea-listinės dvasios asmenį kun. Dr. A. Baltinį, kuris be kitų ko duotų vieną paskaitą iš mūsų tautinės kultūrinės filosofijos, nes, anot LB Centro V-bos pirm. J. Ja-saičio, tas kaip tik aktualu. At-rodo, šoj lietuviškos išlaikymo sekcijoje, paliečiant bažnytinę sritį, gali pasisekti tą opų reika-lą palenkti į gerą pusę, jei aukš-toji bažnytinė hierarchija to pa-norės.

Kongreso darbo užbaiga bus apvainikuota simfoniniu koncer-tu, kuriam diriguos muz. J. Ka-činskas. Koncertas įvyks Mari-

jos Aukštesniosios Mokyklos sa-lėje tarp 2 ir 6 val. po pietų, o visos kitos sekcijose paskai-tos vyks Jaunimo Centre. Jo re-pertuaras sudarytas iš lietuvių kompozitorių kūrinių. Šis Kong-resas įvyks lapkričio 22-25 die-nomis. Rengėjai deda daug vil-čių iš įvyksiančio koncerto pa-jamų padengti didžiąją dalį pa-darytų išlaidų, susijusių su jo paruošimu. Tegų koncerto klau-syti prisirinktų ir pilna salė žmonių, bet jau dabar pageidau-jami duosnūs mecenatai ir kiti pasiturintys geradariai, kad pris-i-dėtų savo aukomis prie lygesnio Kongreso biudžeto subalansavi-mo. Visas aukas siųsti šiuo ad-resu: Jonas Švedas, 1347 So. 48 Ct. Cicero 50, III. Tel. TO-3-6005.

Baigiant tenka priminti, kad išlaidų pozicija gali žymiai pa-didėti, nes yra nusistatyta iš-leisti Kongreso darbų knygą, ku-rioje bus atspausdintos visos paskaitos ir paskirose sekcijose atlikti darbai. Toldos knygos iš-leidimas didžiai pasitarnaus kū-riamai lietuvių išeivijos istori-jai.

Juozas Bubelis

Paraginkit savo pažįstamus užsipre-numuoti DIRVĄ

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS



ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, III. Tel.

JUOZAS F. GRIBASKAS,
sekretorius
Bishop 2-1397



(47)

Vertė J. P. PALUKAITIS

Kurį laiką tęsėsi tyla. Jai vėl prabilus, Reinoldas ga-lėjo girdėti, kaip jos balsas atšilo su atsiminimais.

- Mes tada priėmėme vokiečius išskėstomis ranko-mis. Mes suruošėme jiems nuoširdžiausią priėmimą, kokį bet kuri armija kada nors pergyveno. Mes sutikome juos su duona ir vynu, mes puosėme gatves, vainikavome ka-reivius gelėmis. Nė šūvio nebuvo paleista Kijevui ginti. Ukrainiečių pulkai, ištisos divizijos perėjo vokiečių pu-sėn. Janscis sako, kad tokių dalykų nesą atsitikę visoje istorijoje, ir neišai trukus, vokiečiai turėjo rusų armi-ją, milijoną rusų, kurie už juos kariavo, vadovaujami generolo Andriejaus Vlasovo. Ir Janscis priklausė tai ar-mijai, jis iškilo iki generolo majoro ir buvo vienas svarbiausių Vlasovo patarėjų, ir šioje armijoje jis liko ir ko-vojo, kol vokiečiai 1943 metais atsitraukė į Vinicą, jo gimtąjį miestą. - Jos balsas susilpnėjo, ir atsirado ilga pauzė, kol ji vėl prabilo. - Vinica jam buvo lemiamas posūkis. Janscis prisiekė niekada daugiau nekariauti, nie-kada neužmušti jokio žmogaus. Tos priesaikos jis laikėsi

- iki šios dienos.

- Vinica? - paklausė nustebęs Reinoldas. - Kas tada atsitiko Vinicoje?

- Ar Jūs, ar Jūs nieko negirdėjote apie Vinicą?

- Ne.

- Dieve! - pasakė ji tyliai. - Aš galvojau, kad visas pasaulis girdėjo apie Vinicą.

- Gaila, bet aš tikrai nieko apie ją negirdėjau. Kas ten tada atsitiko?

- Neklauskite manęs, prašau, neklauskite manęs, - pasakė mergina drebančiu balsu. - Klauskite, ką nori-te, bet, prašau, ne mane.

- Gerai, gerai, - skubiai pasakė Reinoldas. Jis jau-tė, kaip tylus kukčiojimas supurtė visą jos kūną, ir glos-tė, guosdamas ir truputį pasimetęs, jos pečius.

- Ačiū, - tarė ji dusliu balsu. - Taip, pone Rei-noldai, ir toliau tikrai nėra ko daug pasakoti. Vinicoje Janscis aplankė namą, kuriame anksčiau buvo gyvenęs, ir ten jo laukė rusai - jie buvo laukę jau ilgą laiką. Jį padarė vadu vieno pulko, kuris susidėjo vien iš ukrai-niečių, kurie buvo perbėgę pas vokiečius ir, rusams grįž-tant, vėl patekė į jų rankas; jiems išspraudė kažkokius netinkamus naudoti ginklus, jiems nedavė iš viso jokių uniformų, juos išgrūdė į frontą, varydami savizudybės kautynėse su vokiečiais. Taip atsitiko tuo metu dešim-tims tūkstančių ukrainiečių. Janscis pateko į vokiečių nelaisvę - jisėjo be ginklo į priešo pozicijas, jį atpaži-no, ir jis likusio karo dalį praleido kartu su generolu Vlasovu. Karui pasibaigus, suskilo ukrainiečių laisvės armija ir įvairias grupes, kurių keletas dar ir šiandien tęsia privatinius karus, tikėsite ar ne - ir tada jis susi-tiko su Grafu. Nuo to laiko juodu daugiau nebeišsiskyrė.

- Jis juk tikrai lenkas - turiu omenyje Grafą?

- Taip, ir ten juodu susipažino - Lenkijoje.

- Ir kaip jis iš tikrųjų vadinasi? Kas jis iš tikrųjų yra? Ar žinote tai?

- Ne, to niekas nežino, išskyrus Janscį. Aš žinau tik, kad jis, žinoma, išskyrus mano tėvą, yra nuostabiau-sias žmogus, kurį bet kada pažinojau. Ir tarp jų dviejų yra kažkoks keistas ryšys. Aš tikiu, jog tai kyla iš to, kad abu turi per daug kraujo ant savo rankų, ir kad abu iš giliausio įsitikinimo jau eilę metų nėra daugiau pra-lieję jokio kraujo.

- Ar jis tikrai grafas?

- Taip, kiek žinau, jis tikrai yra. Jis anksčiau valdęs milžiniškus žemės plotus netoli Lietuvos ar Prūsų sienos, arba tose apylinkėse, kur anksčiau tos sienos buvo. 1939 metais jis kariavo prieš vokiečius, o vėliau prisijungė prie lenkų pogrindžio. Po ilgesnio laiko jis pateko nelais-vėn, ir vokiečiai galvojo, kad būsiąs nepaprastai geras pokštas, jei lenkas aristokratas turės pragyventi iš pri-verčiamųjų darbų. Jis ir grupė panašiai galvojančių už-mušė prižiūrėtojus ir prisijungė prie generolo Boro pasi-priešinimo armijos. Jūs, pone Reinoldai, galbūt žinote, kas tada atsitiko: maršalas Rokosovskis su savo armi-jomis sustojo prie Varšuvos ir leido lenkų pogrindžio kovotojams kautis su vokiečiais Varšuvos išvietoje iki karto galo.

- Taip, apie tai girdėjau. Sakoma, kad tai buvu-sios pačios atkakliausios kovos visame kare. Lenkai, aiš-ku, buvo sužlugdyti.

- Beveik visi. Išlikusieji gyvi, jų tarpe ir Grafas, buvo nugabenti į Auschwitzą, į dujų kameras. Tačiau vokiečiai vėliau juos beveik visus paleido, kodėl - nie-kas nežino.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

• Šeštadienį, rugpiūčio 11 d. įvyks akad. skautų lauzas kartu su šiuo metu prie Pymatuning ežero stovyklaujančiais skautais ir skautėmis. Visi akademikai prašomi kuo gausiau dalyvauti.

* J.P. PALUKAITIS, Dirvos redaktorius ir Vilties spaustu-
vės vedėjas, rugpiūčio 4 d. iš-
vyko 2 savaitėm atostogų.

* VL. MACIEJAUSKIENĖ, po
motinos St. Eydrygevičienės mir-
ties, išvyko poilsiniui pas dukrą
Kristiną Špokienę į Rockfordą,
Illinois.

* KUN. B. IVANAUSKAS, šv.
Jurgio parapijos klebonas, grįžo
iš atostogų ir pradėjo eiti savo
pareigas.

* REŽIS. PETRAS MAŽELIS
su Vaidilos teatro aktoriams in-
tensyviai ruošiasi artėjančiam
Maironio minėjimo proga vaidi-
nimui "Kęstučio Mirtis". Vaidi-
nimą globoja Dirva, ta pačia pro-
ga ruošiantis Dirvos metiniam
baliui, rugsėjo 29 d. Slovenian
Auditorium salėje.

BALSUOKITE NEPAPRASTUOSE
RUGPIŪČIO 14 D. RINKIMUOSE

KARL DULDNER, pirmininkas
gyventojų grupės, sudarytos
priešintis numatytam Clevelando
miesto gyventojams mokesčių

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Biru-
tės Draugijos parengimas.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis
spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Mairo-
nio kūryboje" - akademinis mi-
nėjimas ir pobūvis šv. Jurgio
parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlado Braziulio
vad. dramos studijos rengiamas
draminis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ra-
movė rengia kariuomenės šven-
tės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Mai-
ronio Garbei - paskaita, Čiur-
lionio Ans. koncertas ir pobūvis
Naujos parap. salėje.



Dalis publikos Tėvynės Garsų radijo vakare, Clevelande liepos 28 d.

A. Gulbinsko nuotrauka

pakėlimui per rugpiūčio 14 d.
nepaprastus rinkimus, skelbia
priežastis, kodėl reikia eiti bal-
suoti ir tarti griežtą "NE" prieš
t.v. "levy".

Pirmučiausia, tas pats pasiū-
lymas buvo jau atmestas praei-
tuose rinkimuose. Dabar nepap-
rasti rinkimai tam pačiam klau-
simui spręsti kainuoja papildo-
mai \$125,000.

K. Duldner taip pat nurodo vi-
są eilę kitų priežasčių, dėl ko
tas "levy" turėtų vėl būti bal-
suotojų atmetas.

Tuo reikalu sekite Dirvo-
je dedamus skelbimus.

• Reikalinga vedusi pora
— vyras bendrai priežiūrai
ir sodui, moteris — gera
šeimininkė. Reikalaujama
rekomendacijų. Skambinkite
tel. EV 1-3131. (89-91)

Parduodamas namas

2 ūkų, po 4 kambarius.
Parduoda savininkas už že-
mą kainą.
108 Garfield Hts.

KREIPKITES Į SAVO SODININKĄ

Pavyzdinčiai sutvarkytą
sodybą yra kiekvieno šeimi-
ninko pasididžiavimas ir di-
delis įnašas į jūsų apylinkės
gyvenimą.

Mes turime Jums pasiū-
lyti žemaūgių vaisinių me-
delių, vaiskrūmių, spalvin-
gų rožių, įvairių dekoraty-
vinių krūmų, pievoms Agri-
co traušų, piktžolėms naikinti
chemikalų, durpių ir sėk-
lų.

Taip pat galite gauti spe-
cialiai paruoštos žemės
kambarinėms gėlėms.

Užsukit pas **V i n c a**
A p a n i ū, jūsų sodininką —

12518 Lake Shore Blvd.,
Cleveland 8, Ohio, arba šau-
kit telefonu PO 1-5614.



Paulina Mozuraitienė-Bennett priima iš dailininko A. Vaikšnoros
Tėvynės Garsų radijo vakare laimėtą paveikslą. Toliau dešinėje sto-
vi J. Stempužis, radijo programos direktorius.

A. Gulbinsko nuotrauka



Tėvynės Garsų radijo vakaro programos išpildytojai ir svečiai.
Stovi iš kairės: Clevelando miesto tarybos atstovas E. Katalina, E.
Smetonienė, Mrs. W. Saxbe, solistė Aldona Stempužienė, apskrities
ižd. J. Carney, Tėvynės Garsų radijo programos direktorius J. Stem-
pužis, adv. J. Smetona, W. Saxbe, resp. kandidatas į Ohio vyr. proku-
ratorius ir Superior Savings direktorius J. T. De Righter.

A. Gulbinsko nuotrauka

PABALTIEČIŲ SPORTO ŽAIDYNIŲ PASEKMĖS

Žemiau duodame techniškai
varžybų pasekmes lengvojoje at-
letikoje

LENGVOJOJE ATLETIKOJE
buvo pasiekti 10 naujų pabaltiečių
rekordų - 7 vyrų klasėse ir 3 mo-
terų. Visos rekordinės pasekmės
pažymėtos žvaigždute. (*)
Taipogi buvo pagerinti 3 š.

Amerikos Lietuvių rekordai, bū-
tent šuolis į aukštį su kartimi -
P. Bubnys (Chicago Aras)
3,60 m (11'-9 3/4").

400 m. kliūtinis bėgimas vy-
rams - E. Alexejunas (Chicago
Aras) 1:00,6 min.

80 m. kliūtinis moterims - V.
Mockutė (Žaibas) 14,0 sek.

VYRŲ LENGVOJI ATLETIKA

100 m.
1. Ezerins, E., La 11,3 sek.
2. Alexejunas, E., (Aras) 11,3 sek.
3. Eichmans, J., La 11,4 sek.

200 m.
1. Ezerins, E., La 23,1 sek.
2. Musting, P. E. 23,5 sek.
3. Vasys, A., (Aras) 23,5 sek.

400 m.
1. Leps, E., E. 50,0 sek.
2. Petersons, A. La. 51,2 sek.
3. Vorang, V., E. 51,2 sek.

800 m.
1. Leps, E., E. 1:57,3 min.
2. Petersons, A. La. 2:00,0 min.
3. Laaneorg, A. E. 2:01,0 min.

* 1,500 m.
1. Leps, E. E. 4:03,8 min.
1. Leps, E. E. 4:03,8 min.
2. Petersons, A., La. 4:05,4 min.
3. Turk, M., E. 4:26,9 min.

* 5,000 m.
1. Petersons, A. La. 16:29,5 min.
2. Turk, M. E. 16:57,4 min.
3. Tammemagi, A. E. 18:09,2 min.

110 m. kliūtinis
1. Musting, P., E. 16,3 sek.
2. Bubnys, P. (Aras) 16,4 sek.
3. Hiir, T., E. 16,8 sek.

400 m. kliūtinis *
1. Alexejunas, E. (Aras) 1:00,6 min.
2. Prieditis, J. La. 1:03,3 min.
3. Hiir, T. E. 1:04,9 min.

3,000 m. ėjimas
1. Grandy, W., La. 14:58,6 min.
2. Purje, J., E. 18:42,0 min.

4 x 100 m. estafetė
1. Latvia 44,9 sek.
2. Lithuania I 45,2 sek.
(A. Vasys-Aras, A. Malinaus-
kas-Aušra, A. Žaliauskas-
Aušra, E. Alexejunas - Aras.)
3. Estonia 45,3 sek.

4 x 400 m. estafetė *
1. Estonia 3:35,7 min.
2. Lithuania 3:48,2 min.
(V. Stoškus, K. Banys, G. Har-
bak, J. Kolovičius - visi Žai-
bas).
3. Latvia 3:49,0 min.

I tolį
1. Žaliauskas, A. (Aušra) 6:59,5 m.
2. Lilles, H., E. 6:18 m.
3. Sutt, J., E. 5:82 m.

I aukštį
1. Musting, P. E. 1:75 m.
2. Žaliauskas, A. (Aušra) 1:75 m.
3. Ardon, J. E. 1:70 m.

Su kartimi
1. Bubnys (Aras) 3,60 m.
2. Raudoja, M., E. 3,60 m.
3. Lilles, H. E. 3,40 m.

Trišuolis
1. Žaliauskas, A. (Aušra) 12:41 m.
2. Laaneorg E. 12:27 m.
3. Sutt, J. E. 11:92 m.

Rutulys *
1. Keerd, E. E. 16,01 m.
2. Ezerins, E. La. 15,78 m.
3. Puce, J. La. 15,75 m.

Diskas *
1. Keerd, E., E. 50:08 m.
2. Puce, J., La. 47:60 m.
3. Ezerins, E., La. 46:84 m.

Ietis *
1. Makk, O., E. 63,90 m.
2. Moks, H., E. 61,21 m.
3. Burdulis, R. (Aušra) 51,32 m.

Kūjo metimas *

1. Keerd, E. E. 57,21 m.
2. Makk, O. E. 43,69 m.
3. Lents, E. 37,94 m.

MOTERŲ LENGVOJI ATLETIKA

60 m. *
1. Talbergs, L. La. 8,1 sek.
2. Mockutė, V. (Žaibas) 8,6 sek.
3. Čiurlionytė, D. (Žaibas) 8,6 sek.

100 m.
1. Talbergs, L., La. 13,4 sek.
2. Mockutė, V. (Žaibas) 13,9 sek.
3. Čiurlionytė, D. (Žaibas) 14,0 sek.

200 m. *
1. Talbergs, L. La. 28,8 sek.
2. Kreem, V. E. 30,3 sek.
3. Peek, E. 34,5 sek.

80 m. kliūtinis *
1. Mockutė, V. (Žaibas) 14,0 sek.
2. Talbergs, L. La. 14,4 sek.
3. Pasteniks, D. La. 15,4 sek.

I aukštį
1. Besperaitytė, R. (Žaibas) 1,40 m.
2. Tora La. 1,35 m.
3. Talbergs La. 1,30 m.

I tolį
1. Mockutė, V. (Žaibas) 4,62 m.
2. Besperaitytė, R. (Žaibas) 4,57 m.
3. Talbergs, L. La. 4,44 m.

Shot put
1. Balsienė, O. (Vytis) 9,51 m.
2. Pasteniks La. 8,91 m.
3. Klimaitė, J. (Aušra) 8,70 m.

Diskas
1. Viskers, V. La. 28,39
2. Klimaitė, J. (Aušra) 25,96
3. Pasteniks, D. La. 25,34

Ietis
1. Pasteniks La. 28,18 m.
2. Jurgaitytė, D. (Žaibas) 27,42 m.
3. Klimaitė, J. (Aušra) 25,05 m.

4 x 60 m. estafetė
1. Lietuvės 33,5 sek.
(M. Romanovaitė - Aušra, R.
Besperaitytė, V. Mockutė, D.
Čiurlionytė - visos Žaibas)
2. Latvės 35,5 sek.
3. Estės 36,0 sek.

• "Laisvės kovų dainos" ga-
lima užsisakyti per Dirvą.
Toliau nuo skelbiamų pla-
tintojų gyvena ir nori įsi-
gyti tą vertingą dainų rin-
kinį, gali tai padaryti, at-
siuntę per Dirvą Lietuvos
Nepriklausomybės Fondui
auką, ne mažesnę, kaip 10
dol.

Pianistų sensacija!

Rugpiūčio 8 d., trečiadienį,
Clevelando vasaros or-
kestro koncertų serijoje,
Public Auditorium salėje,
įvyks dviejų pagarsėjusių
pianistų — Ferrante ir Tei-
cher — koncertas. Ta pia-
nistų sensacija, kurių plok-
štelį parduota 8,500,000
tik per du metus, patieks
amerikonų muzikos koncer-
tą. Muzika ir humoras per-
kels jus į garsiųjų filmų pa-
saulį — rimtų ir mažiau
rimtų "Gigi", "Tonight",
"West Side Story", "Three
coins in the Fountain",
"Brasil" ir kt. Filmų muzi-
kiniai bruožai bus papildo-
mi orkestro, vadovaujamo
dirigento Lane. Orkestre
groja 79 dalyviai.
Koncerto pradžia 8:30
val. vak.

UŽSAKYKITE GELES TELEGRAFU
Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30
Telef. namų 431-6558 6901 Superior Ave.
Krautuvės — 431-6339 Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.
SAVINGS EARN OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10,000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkaina-
vimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345
13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DAILIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus
vedėjas.



24 valandų patarnavimas

Tel. 942-8038

J. S. AUTO SERVICE & SALES

Didelis pasirinkimas geros rūšies vartotų mašinų.

Dažoma karštais purkštuvais — taisomos karose-
rijos — motorai — bėgiai — sankabos — stabdžiai.

J. ŠVARCAS
savininkas

35571 Vine Street
Eastlake, Ohio

KAS IR KUR?

• **Pulk. Juozas Giedraitis** mirė liepos 25 d. Hamiltone, Kanadoje. Savanoris-kūrėjas, artilerijos pulkininkas, išėjęs atsargon ilgą laiką buvo apskrities viršininkas. Mirė sulaukęs 70 metų amžiaus. Iškilmingai palaidotas Hamiltono lietuvių šv. Jono kapinėse.



• **Antanas Sodaitis, SLA** 52-me seime Newarke, N. J., naujai išrinktasis TĖVYNĖS savaitraščio redaktorius, yra kilimo nuo Šakių. Baigęs Vytauto Didžiojo universitetą teisių fakultetą, dirbo Lietuvos teismuose. Ilgą laiką anksčiau mokytojavo pradžios mokyklose, savo laiką atsiėkęs pradžios mokyklų inspektoriaus vietą. Nuo pat jaunumės rašinėjo spaudai. Po II pasaulinio karo Sodaitis su šeima atvyko į Ameriką. Į čia kruopščiai paruošė BALFO dešimtmečio leidinį, šiaip gyvai dalyvaudamas lietuviškame judėjime. Beveik dešimt metų yra SLA centrinės įstaigos tarnautojas. Kaip giliai jaučias SLA veiklos pulsą, Antanas Sodaitis be svyravimų praeitame SLA seime buvo išrinktas dviejų metų laikotarpiui Tėvynės redaktoriumi. Sodaitis ir anksčiau, pasimirus senajam redaktoriui, faktinai redagavo laikraštį. Ir per tą laiką Sodaitis parodė savo laikraštį.

ninko sugebėjimus puikiau tvarkyti savaitraštį. Ant. Sodaitis ir jo žmona Česlova, Lietuvoje buvusi mokytoja, su dviem sūnumis Tomu ir Mindaugu bei dukra Birute, gyvena New Yorko pašonėje — Woodside, N. Y.

• **St. Santvaras paskirtas garbės tarnybon.** Massachusetts valstybės gubernatoriui Volpei rekomendavus, JAV Prezidentas J. F. Kennedy rašytoją St. Santvarą paskyrė Naujokų Atrankos Tarnybon (Selective Service System).

Paskirtajam teks dirbti Dorchester, Mass., 32 apylinkėj. Tai garbės tarnyba, darbas nėra atlyginamas, bet atsakingas, nes teks nagrinėti visą eilę bylų tų jaunuolių, kurie dėl vieno ar kito priežasčių negali kariuomenės stoti. Kiek žinoma, iš naujųjų liet. ateivių Naujokų Atrankos Tarnybon St. Santvaras bene bus paskirtas pirmuoju. J. E. Mass. valst. gubernatoriui Volpei St. Santvarą rekomendavo Lietuvos Garbės konsulo adv. A. Shalnos žmona p. Z. Shalnienė.

• **Barboros Armonienės** knyga "Leave Your Tears in Moscow" įtraukta į platinamų knygų katalogą labai plačius ryšius turinčios leidyklos The Newman Bookshop, Westminster, Maryland.

AKADEMIKŲ SKAUTŲ VASAROS STOVYKLA

A. S. S. dvyluktoji vasaros stovykla įvyks š. m. rugsėjo 1-9 d. Kanadoje, netoli Morpeth, Ontario, prie didžiojo Erie ežero. Stovyklavimas bus labai patogus, nes šita vieta yra įrengta su puikiomis kabinomis ir naujai pastatyta virtuve. Pagrindinėje programos dalyje bus liuanistinis seminaras, kurį išpildys F. S. S.

Stovyklos pilnas mokeskis yra \$30.00 už 9 dienas. Visi korporacijos nariai, kurie nori atvykti į stovyklą prašomi užsiregistruoti



Pas Massachusetts valstybės gubernatorių John A. Volpe buvo apsilankiusi Pabaltiečių Draugijos Naujoje Anglijoje delegacija įteikti trumpą memorandumą apie Pabaltijo valstybių kovą prieš komunizmą ir neseniai išėjusią Taurą knygą Guerrilla Warfare on Amber Coast. Nuotraukoje delegacija pas gubernatorių. Stovi iš kairės: Julius Špokevičius, Valdemars Lambergas, John J. Grigalus, Heljo Kangur, Vytautas Izbičkas, Endel Kalam. Sėdi gub. John A. Volpe.

savo vietovių A. S. S. valdybose, įmokant \$2.00 registracijos mokestį, arba tiesiog pas Giną Staniulytę, 21100 Fairview Dr., Dearborn 6, Michigan.

LIETUVOS PAJŪRIS

Jau pasirodė kiek pavėlavęs Lietuvos Pajūrio ant-rasis šių metų numeris. (Lietuvos Pajūris — Mažosios Lietuvos Bičiulių Draugijos Kanadoje leidžiamas laikraštis, redaguojamas A. Lymanto).

Šiame numeryje A. Nevardauskas nuveda mus į Nemuno deltą, kviesdamas pasigrožėti ir pabraidyti pasilapim besidangstančiais pamariais. A. Nevardauskas šiuo metu ruošiasi išleisti knygą apie Lietuvos pajūrį.

Laikraštyje taip pat nagrinėjami vokiečių ultimatumo (1939 m. kovo mėn.) įteikimo faktai ir užkuli-

siai, kuriuos dabar kai kurie vokiečių istorikai bando užtušuoti. Tūlas Hans Hopf bando nuneigti faktus, kurie nesugriauinama dokumentacija įrodo, kaip Hitlerio vyriausybė ruošėsi atplėsti Klaipėdą, pasinaudamas lenkų-lietuvių konfliktu ir lenkų vyriausybės ultimatumu, įteiktu 1938 m. Jau tada Hitleris buvo įsakęs kariuomenei pasiruošti užimti Klaipėdos kraštą eventualaus lenkų-lietuvių karo atveju. Ir ne tik užimti Klaipėdos kraštą, bet nustatyti demarkacijos liniją Lietuvoje, lenkams okupuojant Lietuvą. Straipsnio autorius klausia, ar nevertėtų ir mums bent kartą išeiti į viešumą tam tikrais dokumentais ir pasisakyti prieš vokiečių tendencijų studijų platinimą, nors kai kurių mūsų politikos žinovų manymu, tam laikas esąs politiškai nenaudingas.

graziai užsirekome n d a v o pasirodydama 3 televizijos programose, 3 radijo programose ir Skokie 75 metų jubiliejaus parodoje. (av)

• **Zigmas Dailidka** su šeima leidžia malonias atostogas keliaudamas ir ilgiau buvo apsistojęs Hot Springs Ark. Zigmas Dailidka eina atsakingas išdininko pareigas JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdyboje.

Grįžęs iš atstogų pirmiausia stengsis paruošti planus Centro Valdybos veiklos finansavimui. Šių veiklos metų Centro Valdybos samata numatyta virš 10,000 dol.

• **Benys Babrauskas, JAV** ir Kanados lietuvių Kultūros Kongreso rengimo komiteto vicepirmininkas, padarė platų ir išsamų pranešimą JAV Lietuvių Bendruomenės Centro Valdybos Informacijos Komisijos pasitarime, apie kongreso rengimo ir Lietuvių Fondo reikalus. Kultūros Kongreso samata siekia 9,000 dol. Kongreso rengėjams, JAV ir Kanados Bendruomenių Valdyboms, ši suma pakelti nebus lengva, todėl prašoma visos lietuvių visuomenės paramos. Aukos Kongreso reikalams siųsti: Jo-

KONKURSUI JAU GAUTI DU ROMANAI

Bostone jau yra gauti du veikalai Dirvos romano konkursui. Pirmoji (ar pirmasis) veikalą atsiuntė Prūsų Gulbė. Veikalo vardas — Senapolis. Autorius ar autorė savo veikale tautinį pradą stato aukščiau visų svetimybų. Vyr. veikėjas — Trakų kunigaikščio sūnus Tauras. Be žmonių, veikale dalyvauja iš senovės atkiles Senelis, undinės, dievaitės ir dievai. Todėl Senapolis nėra realistinis veikalas, o veikiau mitologinis, atremtas į senovės tikėjimą ir padavimus.

Antroji romaną atsiuntė Linksmučio Gervė (ar nenuostabus dviejų paukščių sulėkimas?). Savo veikale Gervė kelia mišrių vedybų arba kraujomaišos problemą. Veikalas realistinis, jo veiksmas prasideda 1904 m. Maskvoj, o baigiasi Nepr. Lietuvoj. Jury Komisijos nariai veikalus jau skaito.

Lietuviai rašytojai, pasiryžę Dirvos romano konkurse dalyvauti, prašomi rankraščius siųsti, kaip galima greičiau, šiuo adresu: Stasys Santvaras — 404 K Street, So. Boston 27, Mass.

nas švedas, 1347 So. 48 Ct., Cicero 50, Illinois.

Laukiama, kad po šio pranešimo Informacijos Komisijos nariams, Kultūros Kongreso reikalai bus gyviau keliama mūsų spaudoje.

• **Kun. Stasys Šantaras** JAV Lietuvių Bendruomenės Kultūros Fondo pirmininkas ir Centro Valdybos vicepirmininkas, kartu su visa K. F. Valdyba, stengiasi suintensyvinti K. F. leidinių platinimą. Ypatingai sunkumų sudaro Aleksandrynas. K. F. pirmininko adresas: Rev. Stasys Šantaras, 717 West 18th St., Chicago 16, Illinois.

TRUMPAI IŠ VISUR

* JAMAICA, 300 metų išbuvisi britų kolonija, rugp. 6 d. gavo nepriklausomybę, pasiliekančią valstybių bendruomenėje (Commonwealth) su D. Britanija. Princesė Margarita atstovavo karūnai nepriklausomybės šventės iškilmėse.

* ALBANIJA DESPERATIŠKAI siekia atitaisyti nutrukusius ryšius su Maskva. Rusų gamybos mašinos stovi be darbo, negaunant dalių. Raud. Kinija, nežiūrind grandiozinių pažadų, nieko apart 500 "instruktorių" nėra davusi. Chruščiovas gi nesileidžia į kalbas, kol neatsistatydinsias Albanijos diktatorius Hoxha.

CHICAGOS LIETUVIŲ ŽINIOS

Jaunųjų dailininkų paroda Šiame Chicagoje pirmą kartą yra ruošiamą Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Namuose, spalio 13-21 dienomis.

Visi jaunieji dailininkai, gyvenantieji Chicagoje ir jos apylinkėse ir norintieji šioje parodoje dalyvauti su savo kūrinių, prašomi dėl informacijos kreiptis į parodos rengimo komisiją — 3711 W. 69th St., Chicago 29, Illinois. Telefonas LU 5-4047.

Jau anksčiau užsiregistravusiems yra išsiuntinėtos anketos, kuriose prašoma pranešti dailininko pavardę ir vardas, adresas, kokią meno mokyklą baigė arba dabar lanko, išstatomųjų darbų skaičius, pavadinimas, technika ir kaina.

Paveikslai parodon pristatomi Jaunimo Centran š. m. spalio 6 dieną, šeštadienį. Minėtos anketos buvo prašoma užpildyti ir įteikti parodos rengimo komisijai iki rugpiūčio mėn. 15 dienos. Komisija prašo nevėluoti ir laiku anketas priimti.

Miss Lithuania

Tarptautinėje prekybos parodoje Chicagoje, LB Chicagos apygardos valdyba yra įrengusi Lietuvos paviljoną.

Kasdien Lietuvos paviljone būdi tautiniai drabužiais pasipuošę mergaitės ir berniukai ir informuoja parodos lankytojus bei dalina informacinį leidinėlį "Lithuania".

Čia atliekamu laiku nuo įvairių pareigų būna ir Miss Lithuania — Dalia Šulaitytė, kuri per trumpą laiką

spėjo išpopuliarėti ne tik lietuvių, bet ir svetimtųjų tarpe.

Pastarųjų 10 dienų laikotarpyje D. Šulaitytė labai



Marquette Parko lietuvių parapijos ansamblis, vadovaujamas A. Martienės, liepos 29 d. McCormick salėje išpildė programą. Nuotraukoje K. Šotaitė, L. Balukaitė, R. Nainytė, V. Galénaitė ir V. Ruikys šoka lenciūgėlį. Z. Degučio nuotrauka

MOKAME

4 1/2%

metinį dividendą už visas taupymo sąskaitas.



MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.

MUTUAL FEDERAL SAVINGS and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanauskas, Pres.

Sibiro tremtinei

STANISLAVAI EYDRYGEVIČIENEI mirus, jos dukrai VLADEI MACIEJAUSKIENEI ir anūkams reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime

DLK Birutės Karių Šeimų Moterų Draugijos Clevelando Skyrius

A. A.

STANISLAVAI EYDRYGEVIČIENEI mirus, mieliai VLADISLAVAI MACIEJAUSKIENEI, VLADUI ir KRISTINAI ŠPOKIENEI su šeima gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Dana ir Stasys Čipkai
Albina ir Juozas Ožinskai

JONUI NASVYČIUI

mirus, šeimą ir artimuosius giliai užjaučia

V. Baziulienė,
O. Jarašūnienė
ir E. L. Jarašūnai